

za K 27.000 — terno zadela. — Črni klerikanci so se pa z Bundrovo hišo, ki ima tako majhne okne kakor liščje luknje prav dobro nasekali. (Hiša jim premalo nese in vsako leto plačujejo davke in obresti po vihu, da kar vse škriplje!) Mislili so odpreti gostilno — pa napravili so račun brez krčmarja. Vlada je spoznala da je nepotrečno v tem kotcu ta petindvajseto krčmo v Borovljah odpreti in rekla jim je na vedne vloge in prošnje dr. Brejčeve jako odločno — ne!! To jih pa tako boli, da cele noči spati ne morejo — in ker z resnico nič ne opravijo — pomagujejo si z lažmi. Odslovim se za danes od vas: Pometajte pred svojimi durmi!! (Če Vi komu jamu kopljete, padli boste sami noter. Opomba črkostavca).

## Napredno gospodarsko delo.

Iz Rogaške Slatine se nam piše:  
V nedeljo 15. dec. se je vršil pri nas prav dobro obiskani občni zbor naše priznane delavne kmetijske podružnice.

Po prireditnem pozdravu generalnega tajnika Juvana in vseh došlih udov po predsedniku dobi generalni tajnik k prvi točki dnevnega reda besedo.

V več kot 1 uro trajajočem lahko razumljivem govoru je ta izvrsten strokovnjak in buditelj agrarne misli med kmečkim ljudstvom, razpravljal delavsko vprašanje na deželi.

Dokazal nam je, da je kmet k temu veliko kriv da nimamo več dovolj poslov in delavcev, da se le-ti vedno bolj izseljujejo v velika mesta in v inozemstvo, ker kmet ni korakal s časom in v svojem gospodarstvu in torej ni mogel delavcu to ugodno plačilo dati, katero se mu nudi pri industriji.

Poleg lepega plačila pač še vleče mladega delavca, mlado delavko še samostojno neobvezno življenje v zvezi z različnimi poželjivostmi po veselji in zabavi, ne pomislek da ga na starost zato po navadi čaka — revščina.

V veliko večji meri pa je kriva vlada teh žalostnih prikazni. Naša država oziroma postavodaja, ona ni le sokriva, da k kmetiču na svojem gospodarstvu s časom korakal, ker mu vlada ni pravočasno nudila si pridobiti potrebne znanosti itd., ona je namreč še v veliko večji meri odgovorna za to, ker ni dosedaj postav vpeljala katere se v naši sosedni Nemčiji tako izorno obnesejo. Ako ravno Nemčija v industriji čudovito naglo napreduje, nima Nemčija takega pomanjkanja kmečkih poslov in delavcev, ja v zadnjem času je sploh pri kmetijstvu dovolj ljudi.

Največjega pomena za stalnost kmečkih poslov na Nemškem so pač sledeče postavbe:

Splošno zavarovanje za starost in onemoglost skozi koje je vsak hlapec, vsaka dekla, vsak delavec za starost in onemoglost zavarovan.

Skoz postavo „Das Heimstätten-gesetz“ so večjim kmetom in veleposestnikom podane velike ugodnosti pri grajenju hiš in lastnih domov (kakor se pri nas še tu in tam na večjih posestvih nahajajo takozvane ofarije) delavcu pa je omogočeno svoji želji po samostojnosti ustreči in se lahko primeroma mlad lastno hišno gospodarstvo ustanovi (seveda kot ofer). Z postavo „Das Rentengut-gesetz“ se je določilo, da razdeli vlada svoja velika posestva in razven tega nakupi še primerna posestva in napravi z njih vse tako, da more potem novi posestnik na višini časa gospodariti, uravna vodo, drinažira in gnoji travnike, zloži posestva, napravi primerne ceste, zgradi hleve in druga potrebna poslopja, nakupi potrebne stroje, lepo plemensko živino in sploh vse kar je potrebno.

Nato prodaja posestva delavski rodbini, katera ima kupno ceno, proti prav nizkimi odstotki obrestovati in amortizovati.

Skoz te tri postavbe je vsacemu kmečkemu delavcu in poslu dana priložnost, danes ali jutri po svojih zmoglostih večji ali manjši lastni posestnik postati. Kot pomožna priprava se je vpeljala z velikim uspehom delavska hranilnica, katera jako blagodejno upliva na štedljivost (Sparsamkeit) in značajnost tamošnjih delavcev.

Enako postopanje proti pomanjkanju poljskih delavcev in gospodarskih poslov pač v naši Avstriji v veliko škodo kmetijstva še danes ne najdemo. Skrajna sila pa je, da se ta terjatev po-

navlja na vseh kmečkih shodih, da se odločno zahteva od naših poslancev, da popustijo uprizarjenje komedij, teatrov in šaljivih burk in se spravijo na resno delo. Pozivljamo jih, da se udeležijo naših shodov, ker le na istih jim je priložnost dana, naše želje spoznati, naše zahteve zastopati in z nami misliti. Žalibog nam je kmečki zbor (Bauerntag) v Gradcu pokazal, da je večina naših gospodov poslancev na lastno vednost tako ponosna, da se tem gospodom pač ne zdi vredno h tistim kmetom na zbor priti, katere poslanec le za časa volitev potrebuje.

Burno odobravanje in prisrčno kmečko zahvalo je žel gospod Juvan, ko je sklenil svoj jako zanimivi referat, o katerem hočemo še poročati.

Izvoljena preglednika letnega računa gospod posestnik Druskočič in g. nadučitelj Sekirnik sta po pregledu računov, knjig in blagajne, stavila predlog, da ker je blagajniška knjiga z računi v najlepšem redu, se naj gospodu blagajniku Böheim izreka priznanje, kar se zgodi.

Pri sklepu računov se je pokazalo, da so gospodje odborniki blagajni za nakup orodja večjo svoto iz lastnih žepov posodili, da sta delegata gg. Sever in Drogenig na lastne stroške podružnico v Gradcu zastopala in da se niti vinar ni vporabil za kako neumnost, pač pa so odborniki pri različnih prireditvah imeli precej stroškov.

To naj bo tistemu gospodu, kateri je pri Korajžiju našo podružnico in nje funkcionarje tako grdo napadal in trdil, da (dobesedno) si slatinski nemčurji pri podružnici žepe „flikajo“, v odgovor.

Poročilo o delovanju podružnice v tem letu je prebral gospod predsednik Aug. Sever.

Iz istega posnamemo, da je podružnica v tem letu pridobila precej udov in izgubila skozi smrt gospoda Löschnigg.

V teku tega leta je priredila podružnica 10 zborovanj, na katerih so različni strokovnjaki govorili.

Razun 2 zborovanj so bile vse prireditve jako dobre obiskane.

K točki 4. je bil kmetovalec Drogenig enoglasno kot zastopnik podružnice na občnem zboru v Gradcu izvoljen. Izvoljeni se zahvali za to veliko zaupanje, izjavi, da sprejme izvolitev in da hoče kakor v prejšnjih letih stroške tega potovanja v prid podružnične blagajne sam prevzeti.

K točki 5. se oglasi gospod inženier Miglitch in izjavi, da je gospod mornarski komisar Aug. Sever odločno izrazil, mesto načelnika radi njegove bolezni nikakor več prevzeti, in predlaga kot načelnika g. direktorja Josef Simony, kateri se z velikim navdušenjem takoj enoglasno izvoli.

Ob enem pa g. inženier predlaga sledeče gg. v odbor izveliti: g. mornarski komisar A. Sever (blagajničar), kmetovalec Drogenig (namestnik načelnika), gg. Druskočič, Pototschnigg, Sporn in Böheim kot odbornike.

Kmetovalec Drogenig predlaga, da se odbor še za posebne slučaje pomnoži z 2—3 zaupnimi možmi in sicer g. Pirkir v Kostivnici, nadučitelj Sekirnik v Gaberji in kmet Vesovišek pri sv. Florianu, kar se sprejme.

Novoizvoljeni načelnik g. Simony in njegov namestnik Drogenig se v imenu celega odbora zahvalita za skoz enoglasno izvolitev izkazano zaupanje in prosi prvi odbor in druge vse ude za sodelovanje. Gospod zaupnik, nadučitelj Sekirnik predlaga, da naj se v bodoče tudi večkrat v Rogaten in tamošnji okolici poučna zborovanja obdrži, kar se obljubi.

K zadnji točki stavi kmetovalec Drogenig 12 raznih predlogov, kateri so odločeni deloma tudi pri glavnem zboru v razpravo priti; isti se en bloc sprejmejo.

Gospod direktor Simony se mu kot novi načelnik za njegov trud pri sestavljanju teh predlogov zahvali, nakar Drogenig obljubi ne le te ampak tudi vse v prid kmetijstva posebno še spodnjostajerskega stavljen predloge v Gradcu z vsemi močmi podpirati.

Dosedajni načelnik g. Aug. Sever se v imenu starega odbora poslovi, voči novemu odboru veliko uspeha pri bodočem delu ter zaključuje letošnji občni shod ob 5. uri zvečer. Dal Bog, da bi novi odbor v bodoče istotako plodonosno deloval in da bi se podružnica v prid štajerske stanovske organizacije razvijala.

## Novice.

Leto 1908 je pričelo na sredo in bo končalo v četrtek. Leto je prestopno in šteje torej 366 dni. Svečnica in Vsi sveti pada na nedeljo. Vseh skupaj štejemo 52 nedelj in 13 praznikov. Pepelnina sredo pade na 4. marca. Ako bo de vreme lepo, potem bomo šli v slavniki na predpustne bale...

Shoda v Strazgojncih in Št. Vidu pri Ptujtu sta se vršila zadnji dve nedelji. Smele trdimo, da sta dokazala našo moč in vpliv naših naprednih misli. Druge stranke se skrivajo za zaprtimi durmi, — mi pa stopamo odkrito na dan. Vsakdo ima na naših shodih svobodno besedo. Vsakdo pove lahko svoje mnenje. V mirnem, dostojnem glasu se izvršijo naši shodi in veselje je pogledati vrle napredne kmete, ki uvidevajo nujno potrebo gospodarskega združenja. Predpreteklo nedeljo popoldne ob 3. uri se je vršil shod v gostilni g. Stampfel v Strazgojncih. Lepi prostori so bili napolnjeni s kmeti in njih ženami. Iz Ptujtu je prišlo več zastopnikov naše stranke. Po 3. uri je otvoril g. Malenecheg s kratkimi besedami zborovanje. Predsednikom je bil izvoljen vrli gospodar g. Vnuk. Besedo k poročilu pa je dobil naš urednik g. Karl Linhart. V 1 urnem govoru je le-ta raztolmačil oškodovanje ljudstva na Avstrijskem, ki se je zgodilo vsled sprejetja avstro-ogrske nagodbe. Hudo ogorčenje se je pojavilo, ko je govornik na podlagi uradnih števil dokazal, da imamo Avstrijanci vsled pogodbe letno čez 30 milijonov škode. Govornik je nadalje ožigovil hinavsko in izdajalsko postopanje klerikalnih poslancev, ki so za dva ministerska fraka prodali svoje prepričanje. Klerikalni prvaški poslanci so glasovali za nagodbo in s tem dokazali, da jim ni nič za ljudstvo ter da so le ponižne sluge mačhe vlade. Istotako nosi pečat izdajstva naš poslanec v ptujskem okraju hofrat Ploj na čelu. Kajti v hipu, ko se je imelo odločiti v državni zbornici najvažnejše vprašanje, je šel mož raje v oštarijo, nego da bi glasoval proti vladi. Urednik Linhart je nadalje razložil prave vzroke današnje drzinje. Kmetje niso krivi visokih mesnih cen, — oni so ravno tako kakor meščani žrtve kapitalističnih podjetnikov. Končno je govornik raztolmačil potrebo kmetijskega stanu in nevarnost prvaških strank. Odobravanje na koncu govora je bilo veliko. Z veseljem so kmetje poslušali besede in uvideli, da resnica mora zmagati. Shod se je končal v polnem redu in vsi so se veselili lepega uspeha. Zunaj je sicer neki mladi nevednež vrgel „Štajerca“ v lužo; ali kadar bode mladenič iz lastnih moči svoj kruh prideloval in svoj žetodec napolnil, misli bode pač drugače. Posestniki so se neumnež le smejali. Samo ob sebi je umevno, da so izražali kmetje upanje, da se bodejo taki shodi še večkrat zgodili. — Drugi shod se je vršil preteklo nedeljo v prostorih krčmarja Kranjca v Št. Vidu pri Ptujtu. Bil je izvrstno obiskan. Od vseh okoliških krajev so kmetje prihajali in lepe dvorane so bile do zadnjega kotička napolnjene. Veselje je bilo videti veliko število kmetijskih žena in deklet, ki so pazno govornikove besede poslušali. Tudi tukaj je otvoril v imenu naše stranke g. Malenecheg zborovanje. Za predsednika je bil izvoljen naprednjak g. Schosteritech. Govornik urednik g. K. Linhart je najprve izrazil veselje, da se je v šentvidsko faro z novimi duhovniki povrnil mir in red. Preje ni bil nikdo zadovoljen, sovraštvo se je širilo; zdaj pa so farani z duhovniki in duhovniki s farani zadovoljni. Potem je držal govornik slični govor kakor v Strazgojncih. Po končanem govoru je bilo navdušeno ploskanje dokaz, da se navzoči strinjajo z načeli „Štajerčeve“ napredne stranke. Za g. Linhartom je izrazil predsednik g. Schosteritech v imenu shoda govorniku svojo zahvalo. Potem so se oglašali še razni govorniki. Ponosno smo gledali vrle možake gg. Herne Lovrenc, Požar Jakob in varejskega občinskega predstojnika g. Zemljaka, ki so zahtevali s prepričevalnimi besedami uredničenje nemških šol. Tudi tem govornikom se je burno odpravalo. Nato je zaključil predsednik shod. Prebivalci šentvidske fare so jasno dokazali, da so bili, so in ostanejo naprednjaki. Ta fara je vzor za druge! S ponosom gledamo nanjo! Shoda pa sta nam pokazala pot — med

V nedeljo 12. prosinca, pop. ob 3. uri v gostilni Marinič

v sv. Urbanu kmetijski shod!